

**Onderwerp:** Beleidsnota en uitvoeringsplan armoede *Versterken van bestaanszekerheid in Diemen 2025*  
**Datum:** 18 maart 2025  
**Portefeuillehouder:** M. Everhardt  
**Team:** Beleid Samenleving  
**Steller:** Ben Schroevers

**Gevraagde beslissing:**

1. Instemmen met de Beleidsnota armoede 2025
2. Instemmen met het Uitvoeringsplan armoede 2025
3. Incidenteel middelen vrijmaken voor het oprichten van een Noodhulpbureau en voor de verlenging van de Stadspas en de financiële gevolgen hiervan te verwerken in de kadernota 2026

## Relevante achtergrondinformatie

### Voorgeschiedenis

We treden als gemeente actief op om armoede en de effecten daarvan te bestrijden. De gemeente geeft extra financiële ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen om maatschappelijke en sociale participatie mogelijk te maken en om financiële problemen te voorkomen. Het college wil dat inwoners laagdrempelig de weg vinden naar ondersteuning. De beleidsmatige grondslag hiervoor ligt in de nota *Samen Diemen*, het integrale beleidsplan Sociaal Domein. De gemeenteraad heeft in maart 2024 ingestemd met verlenging van deze nota.

Vanwege de stijgende prijzen van onder meer energie en voedsel, heeft de gemeente in najaar 2022 een pakket aan extra maatregelen genomen (de Steunimpuls) om de inwoners die dat nodig hebben te bereiken en te ondersteunen met de juiste hulp. De Steunimpuls is in 2024 geëvalueerd. Daaruit bleek dat de regelingen uit de Steunimpuls elk op hun eigen wijze resultaat hadden gehad. De evaluatie bood ook nieuwe inzichten.

Daarnaast heeft in 2024 de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het armoedebeleid in Diemen.

Als nadere uitwerking op de integrale nota *Samen Diemen*, de opgedane inzichten door het verrichte veldonderzoek, het Rekenkameronderzoek en ontwikkelingen omtrent armoede en bestaanszekerheid is een specifieke beleidsnota opgesteld voor armoede en een uitvoeringsplan 2025. Bovenal is de nota opgesteld om duidelijkheid te bieden aan mensen die ondersteuning het meest nodig hebben. De gemeentefinanciën zijn daarbij de komende jaren een forse uitdaging.

### Concrete aanleiding

In de Startnotitie beleidsontwikkeling armoedeaanpak die in april 2024 is besproken in de gemeenteraad, is aangegeven dat een nota hierover opgesteld wordt. Die moet een vertaling bevatten van de doelen uit de nota sociaal domein en een specifieke aanpak bieden voor ondersteuning van minima in Diemen, zodat zij meer bestaanszekerheid hebben.

## Inhoud en onderbouwing

### **Beslispunt 1: Instemmen met de Beleidsnota armoede 2025**

De Beleidsnota armoede 2025 beschrijft de ambitie om inwoners van Diemen die in armoede (dreigen te) leven meer bestaanszekerheid te geven. De nota biedt een integrale benadering op

bestaanszekerheid, stelt ambities, geeft aan hoe gewerkt wordt aan (het voorkomen van) armoede en stelt speerpunten voor de aankomende periode.

Na een periode van tijdelijke maatregelen bovenop de doorlopende regelingen hebben de inwoners van Diemen baat bij een heldere ambitie voor armoede. Op een breed vlak versterkt Diemen haar inwoners van wie de bestaanszekerheid onder druk staat. We bieden ze financiële steun, maken regelingen toegankelijk, laten ze meedoen met de samenleving, geven ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en creëren mogelijkheden om anderen te ontmoeten. Samen met onze partners bij wie onze inwoners komen en vertrouwd zijn.

In de nota wordt een evenwichtige investering van vier zogenoemde kapitalen nagestreefd, het economische, het persoonlijke, het sociale en culturele kapitaal. Investing op een breed vlak, over de vier kapitalen, vergroot de kans dat een situatie in de kern wordt verbeterd en het toekomstperspectief beter is.

De integrale en preventieve benadering gaat uit van een positief mensbeeld: dat iedereen talenten heeft en een bijdrage levert aan de samenleving. Ze heeft tot doel om mensen met en bij onze partners gericht te bereiken met maatwerk op een manier en op een plek die aansluiten op hun omstandigheden. We blijven inzetten op het bereiken en ondersteunen van de meest kwetsbare inwoners. We zorgen ervoor dat meer inwoners in Diemen een fundament van bestaanszekerheid ervaren. Daarvoor zijn de volgende speerpunten.

1. Een verbonden gemeenschap
2. Preventie als basis
3. Bereik en toegankelijkheid
4. Brede benadering voor kinderen in armoede
5. Integrale samenwerking in de buurt
6. Inkomensgrenzen en draagkracht

De nota armoede komt tot stand in een periode waarin tijdelijke budgetten en impuls gelden niet meer beschikbaar zijn. Het beleid houdt ook rekening met de aanbevelingen van de Rekenkamer om meer planmatig, effectiever en slagvaardiger te werken. We zoeken hierbij de balans tussen investeren in (preventieve) voorzieningen voor en het bereiken van mensen die dat het hardst nodig hebben en de beschikbare middelen.

#### Argumenten en keuzemogelijkheden

In de nota streven we naar weerbaardere Diemenaren en een weerbaarder Diemen, onder andere tegen toekomstige onzekerheden maar ook om nieuwe mogelijkheden te zien en te benutten. Ze speelt in op de behoefte van inwoners voor duidelijker en toegankelijker beleid. Ze speelt ook in op de behoefte voor meer samenwerking en verbinding met partners, en op de behoefte aan meer ontmoetingen als een middel voor meer zelfregie en zelfredzaamheid vanuit een brede sociale basis.

Uit evaluatie van het Diemense armoedebeleid kwam naar voren dat de aanpak van armoede eenduidiger moet en meer in samenhang. Ook moet ze mensen die het nodig hebben beter bereiken en is betere samenwerking met partners en uitvoerders nodig. Onzekerheden in de rijksbijdrage en onzekerheden door nationale en internationale ontwikkelingen maken het nodig dat er een duurzame aanpak komt die kosten voorkomt. Voor het jaar 2025 zijn twee investeringen opgenomen die buiten de begroting vallen maar aansluiten op de aanpak voor de lange termijn, waarover later in 2025 debat zal volgen over de uitvoering van de aanpak vanaf 2026.

#### Kantttekeningen en/of risico's

Zonder uitvoering van de ambitie in deze nota wordt de bestaande aanpak die onderdeel is van de integrale nota Sociaal Domein voortgezet. Daarin is geen rekening gehouden met actuele inzichten, bijvoorbeeld uit armoedemonitor, of de Steunimpuls en de evaluatie van het beleid.

#### **Beslispunt 2 en 3:**

- 2. Instemmen met het Uitvoeringsplan armoede 2025.**
- 3. Incidenteel middelen vrijmaken voor het oprichten van een Noodhulpbureau en voor de verlenging van de Stadspas en de financiële gevolgen hiervan te verwerken in de kadernota 2026**

De beleidsnota 'Versterken bestaanszekerheid in Diemen' beschrijft de ambitie en doelen als basis voor het beleid. Diverse ambities worden later in 2025 vertaald in concrete maatregelen op basis van

een nog te voeren integraal debat over (financiële) kaders en ombuigingen en besparingen (zie verderop).

Tegelijkertijd is het in het belang van de inwoners van Diemen om duidelijk te zijn in wat de gemeente in 2025 gaat doen. In het *uitvoeringsplan armoede 2025* is aangegeven wat kan en moet worden voortgezet, gewijzigd en / of versterkt binnen de structurele middelen die beschikbaar zijn. Daarnaast bevat het een voorstel voor twee extra incidentele investeringen.

In 2025 wordt in het kader van besparingen en ombuigingen een brede discussie gevoerd over de uitgaven van de gemeente. Ook in het kader van het armoedebelief zijn meerdere financiële en inhoudelijke keuzes te maken. Deze vallen buiten de scope van het uitvoeringsplan. Wel worden de zogenoemde 'knoppen waar aan gedraaid kan worden' benoemd in het uitvoeringsplan. Het debat hierover volgt namelijk vrij snel op de beleidsnota en de opgenomen acties in het uitvoeringsplan kunnen dan ook in dat perspectief geplaatst worden.

#### Argumenten en keuzemogelijkheden

Een maatregel in de Steunimpuls was een onderzoek naar draagvlak voor het instellen van een **Noodhulpbureau**. Zo'n bureau biedt directe hulp bij acute problemen van inwoners die van een minimum leven. Het voorkomt (oplopende) kosten voor de betrokkenen en voor de Diemense samenleving. Het Noodhulpbureau bereikt beter en zonder drempels de mensen die recht hebben op ondersteuning maar nu geen gebruik ervan maken of zelfs niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden.

De uitbreiding van het **Stadspasaanbod** voor kinderen wordt veel benut. Kinderen van minima hebben speciale aandacht bij het bestrijden van armoede en het laten deelnemen aan de samenleving. Financiering van de uitbreiding eindigt eind 2025. Een beslissing over verlenging van het aanbod voor 2026 moet in het voorjaar 2025 genomen worden. Met verlenging van het aanbod bieden we minimagezinnen met kinderen zekerheid en consistentie in het kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarin wordt ook bekeken of het kindtegoed voor 15- tot en met 17-jarigen gaat gelden.

#### Kanttelingen en/of risico's

Een van de aanbevelingen die onder andere door de Rekenkamer is gedaan, is om meer planmatig en doelmatig te werk te gaan. Die aanbeveling nemen we ter harte. Juist daarom wordt, ook al is het in eerste instantie niet structureel voorgesteld om :

- a. vroegtijdig continuïteit en duidelijkheid te bieden als het gaat om de Stadspasvoorziening.
- b. doelmatigheid te beoordelen of een noodhulpbureau na twee jaar het effect bereikt dat wordt beoogd.

### **Verbinding met andere onderdelen**

#### Maatschappelijk effect

De nota en het uitvoeringsplan dragen bij aan deelname van mensen die in armoede leven aan de samenleving. De nota gaat uit van een mensbeeld dat minima versterking nodig hebben op een breed terrein, om zo volwaardig, gelijkwaardig en langdurig mee te kunnen doen. Dit versterkt ook de Diemense samenleving als geheel.

#### Financieel

Als doel stelde het college dat het uitvoeringsplan de begroting 2025 als financieel kader aanhoudt. De begroting 2025 voorziet in de structurele uitgaven, plus eventuele hogere uitgaven bijzondere bijstand en extra kosten Stadspas. De begroting voorziet niet in de structurele voortzetting van maatregelen uit de Steunimpuls.

De huidige begroting 2026 voorziet in de structurele uitgaven, maar niet in eventuele hogere kosten bijzondere bijstand, extra kosten Stadspas en voortzetting maatregelen Steunimpuls.

Het voorstel in het Uitvoeringsplan armoede 2025 is om buiten het financieel kader, incidenteel extra middelen vrij te maken voor het Noodhulpbureau voor twee jaren verlenging Stadspas voor in ieder geval een jaar. Op basis van de inzichten jaarcijfers 2024 ziet het ernaar uit dat in 2024 sprake is van een positief resultaat. Mede in dat licht stelt het college voor om conform de raadsvoordracht extra incidentele middelen beschikbaar te stellen voor 2025 en 2026 om de ambities rondom armoede te realiseren.

Er is geen rekening gehouden met eventuele ombuigingsvoorstellen. In de nota is wel aangegeven welke besparingsmogelijkheden er zijn op het moment dat hierover wordt gesproken.

### **Kosten Noodhulpbureau**

Er moet rekening gehouden worden met eenmalige inrichtingskosten van ongeveer € 12.000,- en een jaarlijkse bijdrage van ongeveer € 5.000,- voor bureaunkosten en ongeveer € 35.000,- voor salariskosten van een coördinator.

### **Kosten uitbreiding Stadspas**

De kosten in 2024 waren € 231.000,-. In de begroting van 2026 is € 59.500,- opgenomen voor de Stadspas. Op basis van de kosten van 2024 is een budgetverhoging van € 171.500,- nodig om de kosten te kunnen voldoen. Of het kindtegoed wordt uitgebreid naar 15 t/m 17 jarigen hangt onder andere af van de te verwachten lagere uitgaven voor de Stadspas, bijvoorbeeld als gevolg van mensen met AOW uitkering die niet tot de minima doelgroep behoren.

Een financieel risico is het succes van de inspanningen waarbij het bereik (meer inwoners maken gebruik van voorzieningen) wordt verhoogd door vereenvoudiging/automatische toekenning en samenwerking met het netwerk. Dat kan leiden tot meer bereik van inwoners die recht hebben op voorzieningen en daarmee hogere kosten. Dit zullen we financieel monitoren en we zullen waar nodig voorstellen doen om via (minder regelingen of lagere bedragen) bij te sturen.

Dekking hiervoor moet worden gevonden in de algemene middelen. Dit wordt, na positieve besluitvorming, in de 2<sup>e</sup> kwartaalbrief 2025 verwerkt.

### Juridisch

De nota en het uitvoeringsplan passen binnen de ruimte die de gemeente heeft voor lokaal aanvullend beleid op landelijke wetgeving.

### Duurzaamheid

Onderdeel van beleid is kostenbeperking voor huishoudens door energie- en daarmee kostenbesparende maatregelen. Zo worden ook woningen verduurzaamd.

### Communicatie

In afstemming met de communicatieadviseur wordt bekeken welke veranderingen communicatieacties vereisen. Bijvoorbeeld op het moment dat een noodhulpbureau beschikbaar is.

### Participatie

Voor evaluatie van de nota zijn er diverse interviews afgenomen met verschillende belanghebbenden. Er is gesproken met gesprekspartners vanuit professionele organisaties, de cliëntenraad en team ervaringsdeskundigen (team ED).

De Cliëntenraad Participatie heeft de wijze waarop advies is gevraagd gewaardeerd. Er is voor gekozen dat in dit proces in gespreksvorm te doen en niet alleen via een schriftelijk advies. Dat gaf de mogelijkheid om meer meedenkend en actiegericht met elkaar het gesprek aan te gaan in plaats van puur een formele reactie formuleren. Van het gesprek is een verslag opgesteld dat de status heeft van 'advies'. Dat is als bijlage toegevoegd. Daarnaast zijn nog enkele aandachtspunten meegegeven voor de verdere uitwerking van het armoedebeleid.

Met maatschappelijke partners worden de nota en het uitvoeringsplan na vaststelling gedeeld.

### Uitvoering en vervolg

De maatschappelijke partners zijn voornamelijk belangrijke spelers ten aanzien van het vervolg. Ook de teams Sociale Zaken en Beleid Samenleving zijn actief betrokken bij het opstellen van de nota's en zijn dat ook bij het vervolg.

**Bijlagen**

- Bijlage 1: Beleidsnota armoede 2025 'versterken van bestaanszekerheid in Diemen'
- Bijlage 2: Uitvoeringsplan armoede 2025
- Bijlage 3: Advies cliëntenraad

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,  
G.T. Wildeman

de burgemeester,  
E. Boog

**Onderwerp:          Beleidsnota en uitvoeringsplan armoede 2025**

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 18 maart 2025

**Besluit**

1. Instemmen met de Beleidsnota armoede 2025
2. Instemmen met het Uitvoeringsplan armoede 2025
3. Incidenteel middelen vrijmaken voor het oprichten van een Noodhulpbureau en voor de verlenging van de Stadspas en de financiële gevolgen hiervan te verwerken in de kadernota 2026

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 24 april 2025,

De voorzitter,

De griffier,